

Sygn. akt XVII AmE 87/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 sierpnia 2022 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Jolanta Stasińska

Protokolant: sekretarz sądowy Magdalena Ratajczyk

po rozpoznaniu w dniu 3 sierpnia 2022 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 31 grudnia 2020 roku, Nr (...)

1. oddala odwołanie,

2. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Jolanta Stasińska

Sygn. akt XVII AmE 87/21

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 31 grudnia 2020 roku, numer (...), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1a (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), art. 56 ust. 2 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), art. 56 ust. 2a (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w związku z art. 9a ust. 1 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), art. 9a ust. 2 pkt 2 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) oraz art. 56 ust. 3 i ust. 6 - Prawo energetyczne (Dz. U. 2020 r. poz. 833, Ze zm.), a także w związku z art. 100 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 250, ze zm.) oraz w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G., posiadającemu numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...), orzekł, że:

1) przedsiębiorca: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G., nie wywiązał się w okresie od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., z określonego w art. 9a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1, wydanego dla energii elektrycznej wytworzonej

w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub uiszczenia opłaty zastępczej, w terminie określonym w ust. 15, obliczonej w sposób określony w ust 10,

2) za zachowanie opisane w punkcie pierwszym wymierzam przedsiębiorcy: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G., karę pieniężną w kwocie 63 035,69 zł (słownie: sześćdziesiąt trzy tysiące trzydzieści pięć złotych, sześćdziesiąt dziewięć groszy).

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., zaskarżając ją w całości.

Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie przepisów prawa, mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, tj.:

1. 9a ust. 1, art. 9 a ust. 1, art. 91 ust. 1 pkt 1a, art. 9a ust. 1 pkt 2 ustawy prawo energetyczne w brzmieniu obowiązującym do dnia 24.01.2019 r. (dalej jako p.e.) poprzez ich wadliwe zastosowanie w przedmiotowej sprawie szczegółowo wskazane w uzasadnieniu,

2. w konsekwencji wadliwe ustalenie przez Organ, że powódka w okresie objętym postępowaniem, tj. od dnia 04.04.2015 r. do dnia 31.12.2015 r. nie wywiązała się z obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 p.e. wskutek wadliwego zastosowania przepisów prawa wskazanych w pkt 1 powyżej i wymierzenia powódce kary pieniężnej mimo braku przesłanek wymierzenia takiej kary,

3. art. 56 ust. 6a p.e. poprzez jego niezastosowanie przez Organ mimo wystąpienia w tym zakresie przesłanek, tj. stopnia szkodliwości czynu, który jest znikomy oraz okoliczności zaniechania powyższego naruszenia (naruszenie miało charakter jednokrotny).

W oparciu o powyższe powód wniósł o:

1. w pierwszej kolejności stosownie do treści art. 479⁴⁸ § 2 k.p.c. w przypadku uznania przez Prezesa URE odwołania za słuszne, uchylenie skarżonej decyzji w całości w ramach tzw. samokontroli,

2. w przypadku nieuwzględnienia pkt 1 powyżej - uchylenie przez Sąd skarżonej decyzji w całości z uwagi na jej bezzasadność i wydanie orzeczenia co do istoty sprawy,

3. względnie w przypadku nieuwzględnienia pkt 1 powyżej - uchylenie przez Sąd skarżonej decyzji w całości z uwagi na jej bezzasadność i odstąpienie od wymierzenia kary,

4. względnie uchylenie skarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania,

5. zasądzenie od Prezesa URE - pozwanego na rzecz odwołującej się strony jako powódki kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów z tytułu zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

6. dopuszczenie dowodu z dokumentów wskazanych w uzasadnieniu niniejszego odwołania na okoliczności z nich wynikające,

7. przeprowadzenie postępowania na rozprawie.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

1. oddalenie odwołania,

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w treści decyzji.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Pismem z dnia 31 maja 2017 r. (znak: (...)), Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (zwany dalej: „Prezesem URE”), zwrócił się do przedsiębiorcy: (...) Sp. z o.o. (zwanego dalej: „Przedsiębiorcą”) z prośbą o udzielenie informacji dotyczących dokonanej w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. sprzedaży energii elektrycznej. /k. 1-20 akt adm./

W odpowiedzi na ww. wezwanie Przedsiębiorca pismem, które wpłynęło do URE dnia 5 września 2017 r. oraz pismami z dnia 21 marca 2019 r. i z dnia 10 kwietnia 2019 r., przekazał informacje, z których wynikało, że sprzedał w okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. do odbiorców końcowych (...) MWh energii elektrycznej, w tym (...)MWh w okresie od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. Z analizy nadesłanego ww. pismami materiału dowodowego, a także informacji znanych Prezesowi URE z urzędu wynikało, że Przedsiębiorca nie zrealizował za okres od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019r.) /k. 21-30, 32-42, 43-44 akt adm./

W związku z powyższym, pismem z dnia 22 lipca 2020 r., znak: (...) (...), Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia Przedsiębiorcy kary pieniężnej. Pismem tym Prezes URE wezwał również Przedsiębiorcę do przesłania wszelkich dokumentów pozwalających na ustalenie jego sytuacji finansowej oraz oświadczenia Przedsiębiorcy o wysokości przychodu osiągniętego w 2019 r. z działalności koncesjonowanej. Jednocześnie Prezes URE poinformował o włączeniu do akt niniejszego postępowania dokumentów nadesłanych przez Przedsiębiorcę przy piśmie, które wpłynęło do URE dnia 5 września 2017 r. oraz pismach z dnia 21 marca 2019 r. i z dnia 10 kwietnia 2019 r. - dotyczących dokonanej przez Przedsiębiorcę sprzedaży energii elektrycznej w roku 2015. /k. 46-47 akt adm./

W odpowiedzi na ww. zawiadomienie Przedsiębiorca, pismem z dnia 20 sierpnia 2020 r. przesłał sprawozdanie finansowe za rok 2019 oraz oświadczenie o wysokości przychodu osiągniętego z działalności koncesjonowanej. /k. 49-65 akt adm./

Następnie pismem z dnia 30 listopada 2020 r. Przedsiębiorca wyjaśnił, że w okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 3 kwietnia 2015 r. sprzedał sumarycznie (...) MWh energii elektrycznej, z czego do dalszej odsprzedaży (...) MWh, do odbiorców przemysłowych (...) MWh oraz odbiorcom końcowym niebędącym odbiorcami przemysłowymi (...) MWh. Zdaniem Przedsiębiorcy, mając na uwadze obowiązujące ówczesnie przepisy ustawy - Prawo energetyczne, był on zobowiązany do realizacji przedmiotowego obowiązku jedynie odnośnie (...) MWh energii elektrycznej sprzedanej odbiorcom końcowym niebędącym odbiorcami przemysłowymi. Tak więc, w ocenie Przedsiębiorcy wykonał on przedmiotowy obowiązek w nadmiarze, gdyż zgodnie z jego wyliczeniami był on zobowiązany do umorzenia świadectw (...) w ilości (...) MWh, (...) w ilości (...) (...) oraz (...) w ilości (...) MWh. Dodatkowo Przedsiębiorca wskazał, że w okresie od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. dokonał sprzedaży wskazanego powyżej wolumenu energii elektrycznej do odbiorców przemysłowych (...) S.A. oraz (...) Sp. J. Natomiast w przypadku braku podzielenia przez Prezesa URE powyższego stanowiska, Przedsiębiorca wniósł o odstąpienie od wymierzenia kary na podstawie art. 56 ust. 6a ustawy - Prawo energetyczne. Przedsiębiorca podkreślił, że ewentualne niewykonanie w pełnym zakresie przedmiotowego obowiązku za rok 2015 zdarzyło się po raz pierwszy i jedyny. Ponadto Przedsiębiorca wykonał przedmiotowy obowiązek za okres od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. na poziomie 96,8 %, co oznacza że obowiązek nie został wykonany jedynie na poziomie 3,20%. Dodatkowo Przedsiębiorca wyjaśnił, że potencjalny brak pełnej realizacji obowiązku, wynikał wyłącznie z niewłaściwej interpretacji przepisów ustawy - Prawo energetyczne, ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz treści oświadczeń odbiorców przemysłowych, przez pracownika odpowiedzialnego za wyliczenia poziomu przedmiotowego obowiązku, a zdaniem Przedsiębiorcy ewentualne niewykonanie obowiązku w wyniku błędu ludzkiego jest okolicznością przemawiającą za odstąpieniem

od wymierzenia kary. Ponadto wymierzenie Przedsiębiorcy kary byłoby krzywdzące i nieadekwatne do rodzaju uchybienia. /k. 67-69 akt adm./

Pismem z dnia 3 grudnia 2020 r. Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu postępowania i przysługującym mu prawie do zapoznania się z całością zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień. /k. 71, 72 akt adm./

W piśmie z dnia 16 grudnia 2020 r. Przedsiębiorca powołał się na stanowisko wyrażone w jego poprzednim piśmie z dnia 30 listopada 2020 roku. /k. 73 akt adm./

W dniu 31 grudnia 2020 roku Prezes URE wydał decyzją numer (...) . /k. 81-84 akt adm./

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), odbiorca przemysłowy, przedsiębiorstwo energetyczne, odbiorca końcowy oraz towarowy dom maklerski lub dom maklerski, o których mowa w ust. 2, są obowiązani uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwo pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art 91 ust. 1, wydane dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub uiścić opłatę zastępczą, w terminie określonym w ust. 15, obliczoną w sposób określony w ust. 10. W myśl art. 9a ust. 15 tej ustawy (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) - opłata zastępcza, o której mowa w ust. 1 pkt 2, stanowi przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i jest uiszczana na rachunek bankowy tego funduszu do dnia 30 czerwca każdego roku, za poprzedni rok kalendarzowy. Zgodnie z art. 100 ust. 2 ustawy o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 250, ze zm.) do wykonania i rozliczenia obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, w brzmieniu dotychczasowym, za okres przed dniem wejścia w życie ustawy (tj. przed dniem 25 stycznia 2019 r.), oraz w zakresie kar pieniężnych za nieprzestrzeganie tego obowiązku w tym okresie, stosuje się przepisy dotychczasowe. Zgodnie natomiast z treścią art. 9a ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) obowiązek, o którym mowa w ust. 1 wykonuje przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej lub obrotu tą energią i sprzedające tą energię odbiorcom końcowym niebędących odbiorcami przemysłowymi, o których mowa art. 9a ust. 2 pkt 1 tej ustawy (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.).

W konsekwencji zasadnie uwzględnił pozwany, zgodnie z treścią art. 9a ust. 11 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) dla roku 2015 r. (a więc i dla okresu od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.) zakres obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectwa pochodzenia z kogeneracji lub uiszczenia opłaty zastępczej na poziomie:

- a) 4,9 % dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.),
- b) 1,3 % dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.),

c) 23,2 % dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.).

Istotnie również, zgodnie z treścią art. 9a ust. 12 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), zakres powyższego obowiązku określa minimalny udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej z uzyskanych i umorzonych świadectw pochodzenia z kogeneracji lub z uiszczonej opłaty zastępczej, odniesiony do całkowitej sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym niebędącym odbiorcami przemysłowymi, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) przez przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej lub obrotu tą energią i sprzedające tą energię odbiorcom końcowym.

W niniejszej sprawie bezsporne były okoliczności dotyczące tego, że powód posiada koncesję na obrót energią elektryczną (udzieloną decyzją Prezesa URE z dnia 20 października 2011 r., numer (...)) na okres od dnia 20 października 2011 r. do dnia 31 grudnia 2030 r. Bezsprzecznie (albowiem, jak wynika z treści informacji przedstawionych przez samego powoda w toku postępowania administracyjnego), w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, powód dokonał w 2015 roku sprzedaży energii elektrycznej na rzecz odbiorców końcowych w ilości (...) MWh, w tym (...) MWh w okresie od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.

Bezspornie zatem powód był zobowiązany do:

a) uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości (...) MWh lub do uiszczenia opłaty zastępczej w wysokości 954 265,44 zł ((...)),

b) uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości (...) MWh lub, do uiszczenia opłaty zastępczej w wysokości 131675,50 zł ((...)),

c) uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości (...) MWh lub

do uiszczenia opłaty zastępczej w wysokości 408 613,85 zł ((...)).

Jak wynika z treści odwołania, nie stanowiły też sporu okoliczności, w przedmiocie przedstawienia przez powoda do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji dla jednostki kogeneracji, o której mowa w:

a) art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości (...)MWh,

b) art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości(...) MWh,

c) art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości (...) MWh.

Brakująca ilość energii elektrycznej niezbędnej do realizacji przedmiotowego obowiązku za okres od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. w przypadku jednostki kogeneracji wymienionej w:

a) art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) wynosi (...) MWh, co odpowiada opłacie zastępczej w kwocie 30 959,97 zł,

b) art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) wynosi (...) MWh, co odpowiada opłacie zastępczej w kwocie 4 272,07 zł,

c) art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) wynosi (...) MWh, co odpowiada opłacie zastępczej w kwocie 13 256,95 zł.

Łączna wysokość nieuiszczonej opłaty zastępczej wynosi więc 48.488,99 zł. Należy dodać przy tym, że powyższe wartości zostały również w sposób tożsamy określone przez powoda w treści odwołania. Z uwagi na to, że powód nie dokonał wpłaty na konto NFOŚiGW do dnia 30 czerwca 2016 r. wymaganej opłaty zastępczej, powód nie zrealizował obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 tej ustawy (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.).

Ustalenia Prezesa URE w kwestii wolumenów energii elektrycznej były przez powoda kwestionowane jedynie poprzez okoliczność, iż dwa podmioty, którym dokonał sprzedaży energii elektrycznej w ww. okresie, posiadały – w ocenie powoda - w ww. okresie status odbiorców przemysłowych. Należy tu jednak przyznać rację pozwanemu, że w okresie od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. podmioty te nie posiadały statusu odbiorcy przemysłowego w rozumieniu art. 9a ust. 2 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), zgodnie z którym obowiązek, o którym mowa w ust. 1 wykonuje odbiorca przemysłowy, który w roku kalendarzowym poprzedzającym rok realizacji tego obowiązku zużył nie mniej niż 100 GWh energii elektrycznej oraz złożył oświadczenie, o którym mowa w ust. 3. Jak zasadnie podniósł pozwany, taki stan rzeczy uwidocznił się w wykazie odbiorców przemysłowych, opublikowanym przez Prezesa URE, natomiast powód nie wykazał w niniejszym procesie okoliczności przeciwnej. W toku tego procesu powód poprzestał bowiem jedynie na stwierdzeniu, że podmioty te „(...)status odbiorcy przemysłowego posiadały”, które dowodem nie jest. Z tego zatem względu powód był zobowiązany do realizacji tego obowiązku, także odnośnie sprzedanej energii elektrycznej tym odbiorcom, zgodnie z art. 9a ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.).

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 1 pkt 1a ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) karze pieniężnej podlega ten, kto m.in. nie przestrzega obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji albo nie uiszcza opłaty zastępczej. Powyższe oznacza zatem, że dokonanie naruszenia, o którym mowa art. 56 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne jest wystarczającą przesłanką do nałożenia na przedsiębiorcę przez prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kary pieniężnej, przy czym nie jest tu wymagane wykazanie zawinionego działania przedsiębiorcy. Odpowiedzialność określona w przywołanym przepisie ma charakter obiektywny, ponieważ dla stwierdzenia naruszenia wystarczające jest ustalenie, że dany podmiot zachował się w sposób opisany w treści powołanego wyżej przepisu. Odpowiedzialność ta jest niezależna od możliwości przypisania podmiotowi winy, czy też od stopnia jego winy w danym przypadku. Zarzucalność czynu związana jest bowiem z samym faktem popełnienia czynu o znamionach określonych we wskazanym przepisie prawa.

Według zaś treści art. 56 ust. 2a ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 29 stycznia 2019 r.) minimalna wysokość kary pieniężnej, wymierzonej w przypadku nieprzestrzegania obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust.1 tej ustawy (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), nie może być niższa niż kwota obliczona według obowiązującego wzoru, zgodnie, z którym kwotę nieuiszczonej opłaty zastępczej należy pomnożyć przez współczynnik 1,3. Art. 56 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne stanowi, że wysokość kary pieniężnej nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Natomiast zgodnie z postanowieniami art. 56 ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne, Prezes URE ustalając wysokość kary pieniężnej uwzględni stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

Ponadto, jak wynika z treści art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne, Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Należy tu jednak zaznaczyć, że z treści powołanego przepisu wynika w szczególności, iż Prezes URE ma

jedynie „możliwość” zastosowania tej instytucji, nie zaś obowiązek, co wpływa na fakultatywny, a nie obligatoryjny charakter tej instytucji. W dalszej kolejności wskazać należy, że możliwość zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary zależy od łącznego spełnienia obu przesłanek wymienionych w treści powołanego przepisu. Zasadnie zauważył pozwany, że w przypadku powoda nie można uznać, że zrealizował on obowiązek ani, że zaprzestał naruszenia prawa, bowiem nie uiścił opłaty zastępczej ani nie umorzył odpowiedniej ilości świadectw pochodzenia z kogeneracji za energię elektryczną sprzedaną odbiorcom końcowym.

Ponadto, kolejną przesłanką konieczną do zaistnienia możliwości zastosowania wyżej wymienionej instytucji jest znikomy stopień szkodliwości czynu. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 października 2014 r. (III SK 47/13, OSNP 2016, Nr 8, poz. 112) wskazał, że rozstrzygając, czy naruszenie obowiązku ciążącego na przedsiębiorcy można w okolicznościach faktycznych sprawy uznać za czyn o znikomym stopniu szkodliwości, zasadne jest odwołanie się do sposobu weryfikacji tego stopnia wypracowanego w prawie karnym, skoro prawodawca posłużył się w art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne instytucją prawa karnego, z uwagi na represyjny charakter kar pieniężnych przewidzianych w tym przepisie. Zgodnie z art. 115 § 2 k.k. przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu bierze się pod uwagę: rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych obowiązków, postać zamiaru, motywację sprawcy oraz rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. W orzecznictwie wskazuje się, że przy ocenie stopnia szkodliwości społecznej czynu, mają decydować wyłącznie okoliczności związane z czynem, a podstawowe znaczenie mają rodzaj i charakter naruszonego przez oskarżonego dobra chronionego prawem, rozmiar wyrządzonej i grożącej szkody oraz zamiar i motywacja sprawcy.

Powód nie zgodził się, jakoby stopień szkodliwości czynu Spółki był wyższy niż znikomy. Za powyższym w przekonaniu powoda przemawia okoliczność, że powód zrealizował przedmiotowy obowiązek za wskazany okres w 2015 roku prawie w całości, co uzasadnia zastosowanie tej instytucji. Powód wskazał też, że niedopełnienie i niewykonanie obowiązku w całości, nie było efektem zamierzonego działania (nie było w jej działaniu, ani winy umyślnej, ani też winy nieumyślnej, kwalifikowanej jako niedbalstwo), obliczonego na osiągnięcie zysku lub korzyści. Wskazał, że do powstania w/w deliktu administracyjnego doszło na skutek błędu ludzkiego pracownika wykonującego powyższe obliczenia w firmie powódki. Należy tu jednak wskazać, że do przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą koncesjonowaną stosuje się podwyższony miernik staranności, a zatem powód (będący osobą prawną), zobowiązany był do takiego zorganizowania działalności koncesjonowanej, aby nie doszło do zaniedbań skutkujących zaniechaniem wykonania obowiązku, wynikającego wprost z ustawy. W świetle powyższego, w przekonaniu Sądu nie została również spełniona przesłanka w postaci szkodliwości czynu w stopniu znikomym. Powyższe uniemożliwiło zatem odstąpienie od nałożenia na powoda kary na podstawie powołanego wyżej art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne.

Jeśli chodzi o analizę zaskarżonej decyzji i analizę przesłanek wymiaru kary, które były wzięte pod uwagę, to wskazać należy, że zostały one uwzględnione prawidłowo i zaskarżona decyzja stanowi zindywidualizowany akt administracyjny w nawiązaniu do wszystkich okoliczności, które powinny być wzięte pod uwagę. Pozwany uczynił bowiem zadość dyspozycji art. 56 ust. 2a ustawy – Prawo energetyczne i kara mieści się w granicach określonych ustawowo. Pozwany w sposób prawidłowy uwzględnił przy tym sytuację finansową powoda. W ocenie Sądu, uwzględniając wartość przychodów powoda z działalności koncesjonowanej w 2019 roku (k. 50 akt adm.) poprzedzającego rok wydania decyzji, jak również dane dotyczące wartości aktywów według treści przedłożonego przez powoda sprawozdania finansowego, kara nie wpłynie na płynność finansową powoda.

W przekonaniu Sądu, kara w wysokości 63.035,69 zł, przy uwzględnieniu braku wcześniejszej karalności powoda, będzie adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia, będzie również odpowiednio odczuwalna, na tyle dolegliwa, aby spełniła swoje funkcje, sprawiając, że powód, jako podmiot ukarany będzie stosował się do obowiązującego porządku prawnego, a także wychowawczą oddziałując zniechęcająco na innych przedsiębiorców do podejmowania działań niezgodnych z prawem.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w Warszawie, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, stwierdzając brak podstaw do jego uwzględnienia.

O kosztach procesu rozstrzygnięto, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, przyjmując, że powód, jako strona przegrywająca sprawę, zobowiązany jest do zwrotu pozwanemu kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł ustalone na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Sędzia SO Jolanta Stasińska